

Niinimäen tuulivoimahankkeen YVA-selostus on valmistunut

Niinimäen tuulivoimahankkeen YVA-menettelystä on vastannut konsulttiyhtiö Pöyry. Ympäristövaikutusten arvioinnissa on tehty useita asiantuntijaselvityksiä Pöyryllä, ja selvityksiä on teetetty myös muilla tahoilla. Seuraavassa on esitetty tiivistelmä hankkeen vaikutuksista ympäristöön.

Meluvaikutukset

Melumallinnuksen perusteella 3.45 MW:n voimalalla (normaalsiipi, lähtöäänitehotaso 108,5 dB(A)) 40 dB(A):n yöajan tuulivoimamelun ohjearvo ylittyy lähimmässä loma-asuinkohteessa hankealueen länsipuolella, jossa laskettu melutaso on 42 dB(A). 3.45 MW:n voimalalla (sahalaidoitettu siipimalli, lähtöäänitehotaso 106,0 dB(A)) 40 dB(A):n yöajan tuulivoimamelun ohjearvo ei ylitä yhdenkään asuintai loma-asuinkohteen kohdalla.

Laskennan perusteella sisätilan pientaajuisten melun ohjearvo todennäköisesti alittuu molemmilla siipityypeillä laskettaessa. Laskennan mukainen ilmaäänieristävyysminimivaatimus on sen verran pieni, että sen voidaan katsoa täyttyvän jo varsin kevyellä suojarakenteella.

Varjon vilkunta

Mallinnustulosten perusteella voidaan todeta, että Niinimäen hankealueen lähiympäristössä varjon vilkunta on yhdessä kohteessa (lähin vapaa-ajan asunto) paikallisesti suurta ja muualla vähäistä tarkastellulla voimalakoolla ja napakorkeudella. Realistisen mallinnuksen tulokset ylittävät Ruotsissa käytössä olevat maksimivilkunnan määrän vertailuarvot lähimmässä loma-asutuskohteessa. Kyseisessä kohteessa esiintyy vilkuntaa maalisyyskuussa auringonnousun aikoihin. Muissa kohteissa vilkuntamäärät jäävät alle vertailuohjearvojen.

Liikenne

Liikenteeseen kohdistuvat merkittävimmät vaikutukset syntyvät tuulivoimalakomponenttien erikoiskuljetuksista, sekä sora- ja betonikuljetuksista hankkeen rakentamisen aikana. Maansiirtotöiden osalta tavoitteena on, että huoltoteiden, voimaloiden perustusten ja nostoalueiden rakentamisessa käytettävä maa-aines saadaan hankealueelta. Tämä vähentäisi merkittävästi raskaan liikenteen määriä hankealueen ulkopuolella. Tuulipuiston ja voimajohdon toiminnan aikainen liikenne on huoltoliikennettä ja sen määrä on vähäinen.

Maankäyttö ja kaavoitus

Hankealue on pääosin merkitty Etelä-Savon 1. vaihemaakuntakaavaan maakunnallisesti merkittävänä tuulivoimaloiden sijoittamiseen soveltuvana alueena.

2. vaihemaakuntakaavassa on osoitettu Niinimäen tuulivoimahankkeen sähkölinjojen sijainti. Vireillä tai voimassa oleviin asema- tai yleiskaavoihin ei kohdistu vaikutuksia hankkeesta, sillä hanke ei ole ristiriidassa kaava-alueille osoitetun maankäytön kanssa.

Hanke ei aiheuta merkittäviä vaikutuksia hankealueen tai voimajohtoalueiden nykyiseen tai suunniteltuun maankäyttöön. Hanke ei aiheuta merkittäviä vaikutuksia seudun aluerakenteeseen tai alueen yhdyskuntarakenteeseen.

Hanke edistää energiantuotantoon liittyviä valtakunnallisia alueidenkäyttötavoitteita. Hankkeen toteuttaminen edellyttää tuulivoimayleiskaavan laatimisen.

Talous ja elinkeinot

Rakentamisvaiheessa Niinimäen tuulipuisto ja siihen liittyvä voimajohto lisäävät lähialueen yrityksiltä hankittavien palveluiden kysyntää ja tarjoavat työllistymismahdollisuuksia. Toimintavaiheessa työllisyysvaikutuksia muodostuu etenkin voimaloiden kunnossapidosta. Lisäksi tuulivoimahankkeista kohdistuu kunta- ja aluetalouteen positiivisia vaikutuksia esimerkiksi maan vuokrasta ja kiinteistöveroista.

Maanomistajille maksetaan vuokraa maan käytöstä laadittujen vuokrasopimusten mukaisesti. Myös johtokäytävistä maksetaan korvaus, joka kompensoi maa- ja metsätaloudelle aiheutuvat tulonmenetykset. Tuulipuistosta tai voimalinjasta maatalouteen, metsätalouteen ja muihin elinkeinoiniin kohdistuvat vaikutukset arvioidaan vähäisiksi.

Maisema ja kulttuuriympäristö

Tuulivoimalat eivät pääsääntöisesti korostu ja hallitse alueen maisemakuvaa. Hankkeen visuaaliset vaikutukset jäävät kokonaisuudessaan verrattain vähäisiksi.

Useiden järvien rannoilta tarkasteltuna tuulivoimalat sijoittuvat vastarannan metsän taakse kaukomaisemaan. Osa voimaloista nousee jonkin verran järveä reunustavan taustametsän ylle, osa taas jää metsänreunan taakse, minkä vuoksi tuulivoimaloiden näkyvien osien rivistö ei muodosta taustametsän korkeuteen verrattuna mittakaavallisesti merkittävää poikkeamaa. Vaikka maisemakuvan visuaalinen muutos ei ole erityisen suuri, tuulivoimalat tuovat maisemakuvaan uuden elementin ja osin muuttavat nykyistä luonnonmaisemaa. Lentoestevalojen vaikutus korostaa tuulivoimaloiden aiheuttamaa maisemavaikutusta pimeään aikaan alueilla, joilla tällä hetkellä on vähäisesti ihmisen aiheuttamia valonlähteitä.

Voimajohdon vaikutukset alueen maisemaan ovat paikoin kohtalaisen merkittäviä. Maisemakuvaan kohdistuva vaikutusalue ei ole kuitenkaan kovin laaja. Voimajohto vaikuttaa heikentävästi voimajohdon lähialueen maisemakuvan yhtenäisyyteen. Linjaus kulkee monin paikoin maaston muotoja vasten (erityisesti SVE2) ja nousee paikoin korkealle maastossa, mikä lisää maisemakuvan muutoksen laajuutta.

Vaikutukset tunnettuihin arvokkaisiin kulttuuriympäristöihin jäävät vähäisiksi. Tahkokankaan muinaisjäännöskohde (muinaisjäännösinventoinnissa ehdotettu

kohde) sijoittuu hankealueella tuulivoimalan viereen ja suunnitellun tien kohdalle. Voimalan paikka tarkentuu jatkosuunnittelun yhteydessä. Tuulivoimala, kenttärakenteet ja tie pyritään sijoittamaan siten, että vauriot muinaismuistokohteelle olisivat mahdollisimman vähäiset.

Turvallisuus sekä tutka- ja viestintäyhteydet

Hanke ei aiheuta merkittäviä turvallisuusriskejä, kun annettuja ohjeita, suosituksia ja suojaetäisyyksiä noudatetaan rakentamisen ja toiminnan aikana. Noudatettaessa varovaisuutta talviaikaan voidaan välttää jään putoamisesta ja sinkoutumisesta aiheutuvat haitat alueella kulkeville ja alueella oleskeleville.

Hankkeella ei arvioida olevan merkittäviä vaikutuksia Puolustusvoimien toimintaan. Hanke saattaa vaikuttaa tv-signaaleihin.

Ihmisten elinolot, viihtyvyys ja alueen virkistyskäyttö

Rakentamisvaiheessa merkittävimmät vaikutukset ihmisten elinoloihin ja viihtyvyyteen aiheutuvat lisääntyvästä liikenteestä. Tuulivoimapuiston toiminnan aikaiset vaikutukset elinoloihin ja viihtyvyyteen liittyvät pääosin hankkeen lähialueiden välke-, melu- ja maisemavaikutuksiin.

Virkistyskäyttöön kohdistuvat vaikutukset ovat merkittävimmät rakentamisen aikana ja kohdistuvat luonnontuotteiden keräämiseen ja alueella liikkuviin muihin virkistyskäyttäjiin. Hanke voi vaikuttaa metsästystä haittaavasti lähinnä rakentamisaikana.

Voimajohton rakentaminen vaikuttaa maisemahaitan osalta paikallisesti alueen virkistyksellisiin arvoihin.

Kasvillisuus

Voimalapaikkojen tai teiden rakentamisella ei ole vaikutuksia hankealueelta löydettyihin luontokohteisiin, koska kohteet sijaitsevat niin etäällä voimalapaikoista ja rakennettavista teistä. Voimajohtolinjalla SVE1 sijaitseva metsä- ja vesilakikohteena merkitty erittäin uhanalainen ruohokangaskorpi häviää voimajohtolinjan rakentamisen yhteydessä, koska linjaus menee suoraan kohteen yli.

Voimaloiden rakentaminen todennäköisesti hävittää yhdeksän valkolehdokkiesiintymää. Lajin alueellinen suojelutilanne lienee hyvä ja hankkeen lajille kohdistuvat vaikutukset voidaan arvioida vähäisiksi.

Tuulipuiston toiminnasta ei aiheudu merkittäviä heikentäviä vaikutuksia laajemmin alueen kasvillisuudelle ja luontotyypeille.

Linnusto

Kokonaisuudessaan hankealueen ja voimajohtolinjojen pesimälinnustoon kohdistuu hankkeesta vain vähäisiä vaikutuksia. Laadittujen selvitysten ja törmäysmallinnuksen perusteella tuulipuistosta ei aiheudu merkittäviä vaikutuksia muuttolinnustolle.

Muu eläimistö

Tuulipuiston ja voimajohdon rakentamistoimet aiheuttavat häiriövaikutuksia (pääasiassa melu ja lisääntynyt ihmistoiminta). Voimalapaikat, niille johtavat huoltotiet ja maakaapeloinnit, sekä voimalinja aiheuttavat elinympäristön muutoksia eläimistölle. Rakentamistoimien aikana eläimet, erityisesti isommat riistaeläimet todennäköisesti välttävät aluetta.

Hankkeen vaikutukset lepakoihin ja viitasammakoihin arvioidaan vähäisiksi. Tuulipuiston rakentamisella ei käytettävissä olevan tiedon perusteella ole heikentäviä vaikutuksia liito-oravalle. Nykylinjausten perusteella voimajohtolinjaus SVE1 kulkee yhden liito-oravan aktiivisen reviirin läpi. Reviirin keskikohdalta kulkeva voimajohto käytännössä hävittäisi reviirin. Linjauksen siirtoa selvitetään jatkosuunnittelun aikana.

Muuhun eläimistöön arvioidaan kohdistuvan vaikutuksia lähinnä elinympäristöjen muutoksien ja elinalueiden pirstoutumisen myötä. Vaikutukset alueen maaeläimistön elinympäristöihin arvioidaan jäävän kokonaisuudessaan vähäisiksi tai korkeintaan kohtalaisiksi.

Suojelualueet ja muut luontoarvoiltaan merkittävät kohteet

Ympäristövaikutusten arviointityön yhteydessä laaditun Natura-arvioinnin tarveselvityksen mukaan hankkeesta ei aiheudu Ringinsuon-Heinälamminsuon, Kirkko-Surnuin, Iso-Kylmän ja Keurunmäen-Haavikkolehdon Natura-alueille sellaisia vaikutuksia, jotka voisivat merkittävästi heikentää niiden suojelun perusteena olevia luontoarvoja.

Hankkeella ei ole vaikutuksia suojeluohjelma- tai suojelualueisiin pitkien etäisyyksien takia.

Pintavedet

Hankkeesta arvioidaan rakentamisen aikana pintavalunnan ja kiintoaineskuorman hetkellisen kasvun myötä aiheutuvan vain vähäisiä vaikutuksia tuulipuistoalueella virtaaviin jokiin ja puroihin. Läheisiin lampiin ja järviin kohdistuvat vaikutukset arvioidaan myös vähäisiksi. Voimalapaikkojen ja uusien teiden rakentamisella ei ole vaikutuksia hankealueelta löydettyyn metsä- ja vesilakikohteeseen, koska se sijaitsee niin etäällä lähimmästä voimalapaikasta/rakennettavasta tiestä. Voimajohdon vaikutukset SVE1 varrella sijaitsevaan erittäin uhanalaiseen luonnontilaisen kaltaiseen puronvarteen ovat pieniä, kun voimajohtopylväitä ei sijoiteta suoraan keskelle uomaa. Ilmajohdo voidaan yleensä viedä kerralla vesistön yli, jolloin suoraa

vesistövaikutuksia ei esimerkiksi voimajohtopylväiden vesistörakentamisen kautta synny. Toiminnan aikana tuulipuisto ei aiheuta vesistövaikutuksia.

Maa- ja kallioperä, pohjavedet

Merkittävimmät vaikutukset maaperään, kallioperään ja pohjaveteen muodostuvat hankkeen rakennusvaiheessa, jolloin maaperää muokataan ja kalliota saatetaan louhia. Tuulipuiston rakentamisen aikaiset vaikutukset maaperään kohdistuvat rakentamisalueille ja ovat pysyviä. Yleisesti voimajohdon rakentamisen vaikutukset maa- ja kallioperään ovat vähäisiä ja paikallisia, eikä niistä aiheudu maaperän pilaantumista.

Tuulipuistolla ei arvioida olevan haitallisia pohjavesivaikutuksia. Voimajohdon mahdolliset vaikutukset pohjaveteen syntyvät rakentamisvaiheessa ja ne ovat hyvin paikallisia ja vähäisiä.

Ilmasto ja ilmanlaatu

Tuulivoimalla tuotetulla sähköllä korvataan muita energian tuotantomuotoja ja vältetään niissä syntyviä päästöjä. Hankkeella on positiivinen vaikutus ilmastoon ja ilmanlaatuun.

Yhteisvaikutukset muiden hankkeiden kanssa

Tervalamminvuoren ja Niinimäen tuulivoimapuistoilla saattaa olla vähäisiä yhteisvaikutuksia maisemaan. Näiden yhteisvaikutusten ei kuitenkaan merkittävästi arvioida lisäävän yksittäisten hankkeiden vaikutuksia. Yhteisvaikutukset muiden tuulivoimahankkeiden kanssa muuttolinnustoon jäävät hyvin vähäisiksi tai niitä ei ole juuri ollenkaan. Pesimälinnuston osalta yhteisvaikutuksia muiden tuulivoimapuistojen kanssa ei arvioida olevan suuren etäisyyden vuoksi. Vapon Vipusuon turvetuotantoalueen muuttaminen hankealueen keskellä turvetuotantoon soveltuvaksi on muuttanut elinympäristön täysin ja tämä lisää Niinimäen alueella linnustoon kohdistuvia haitallisia yhteisvaikutuksia häiriön ja elinympäristön häviämisen muodossa. Toisaalta osa lintulajeista voi hyödyntää turvekenttiä erityisesti lepäily- ja ruokailualueinaan, joten vaikutukset eivät ole vain haitallisia.

Tuulivoimahankkeen rakentamisesta muodostuvalla vesistökuormituksen lisäyksellä Vipusuon turvetuotannosta muodostuvaan kuormitukseen ei arvioida olevan sellaisia vesistövaikutuksia, jotka erityisesti heikentäisivät alapuolisen vesistöalueen vedenlaatua.

Hankkeen toteuttamiskelpoisuus

Hankkeen esitetty tuulipuiston toteutusvaihtoehto VE1 ja sähkönsiirron toteuttamisvaihtoehdot SVE1 ja SVE2 ovat tehtyjen arviointien perusteella toteuttamiskelpoisia. Hankkeesta aiheutuvat vaikutukset ovat pääsääntöisesti pieniä. Kohtalaisten vaikutusten osalta vaikutusten suuruuteen on todennäköisesti mahdollista vaikuttaa jatkosuunnittelun toimenpitein.

Voimajohdon alustavista reittivaihtoehdoista SVE2 on vaikutuksiltaan SVE1 verrattuna vähäisempi. Jatkosuunnittelun aikana selvitetään yksityiskohtaisemmalla suunnittelulla mahdollisuudet vaikutusten välttämiseen ja vähentämiseen. Nämä seikat vaikuttavat jatkokehittävän vaihtoehdon valintaan.

Niinimäen tuulivoimahankkeen osayleiskaavaluonnos on asetettu nähtäville

Tuulivoimaloiden rakentaminen edellyttää maankäyttö- ja rakennuslain mukaista rakennuslupaa. Maankäyttö- ja rakennuslain 1.4.2011 voimaan astunut muutos mahdollistaa rakennusluvan myöntämisen tuulivoimalan rakentamiseen yleiskaavan perusteella (MRL 77 a §). Koska Niinimäen alueella ei ole tuulivoimalarakentamista mahdollistavaa kaavaa, edellyttää hankkeen toteuttaminen osayleiskaavan laatimista.

Osayleiskaava laaditaan oikeusvaikutteisena yleiskaavana. Osayleiskaavan aloitusvaiheen viranomaisneuvottelu on järjestetty 23.4.2015. Kaava on tullut vireille 6.5.2015, kun kaavoitusaloite ja osallistumis- ja arviointisuunnitelma käsiteltiin Pieksämäen teknisessä lautakunnassa. Osallistumis- ja arviointisuunnitelma asetettiin nähtäville 15.6.2015 ja kaavoituksen aloitusvaiheen yleisötilaisuus järjestettiin 23.6.2015.

Kaavoitusta jatkettiin keväällä 2016 ja kaavoituksen viranomaistyöneuvottelu järjestettiin Etelä-Savon ELY-keskuksessa 15.3.2016. Pieksämäen kaupungin tekninen lautakunta käsittelee 25.5.2016 kokouksessaan Niinimäen tuulivoimahankkeen osayleiskaavan luonnosta ja päätti asettaa kaavaluonnoksen nähtäville. Kaavaluonnos on nähtävillä 1.6.–1.7.2016 välisen ajan.

Niinimäen tuulivoimahankkeen osayleiskaava mahdollistaa 29 tuulivoimalan rakentamisen kaava-alueelle. Tuulivoimaloiden korkeus ei saa ylittää 235 metriä. Osayleiskaava-alueen pinta-ala on noin 2 350 hehtaaria ja sen keskeiset määräykset kohdistuvat tuulipuiston rakentamisen ohjaukseen.

Alue on merkitty pääasiassa maa- ja metsätalousvaltaiseksi alueeksi (M-1), jonne saa sijoittaa tuulivoimaloita niille erikseen osoitetuille alueille, sekä niitä varten huoltoteitä, teknisiä verkostoja ja kokoonpanoaluetta. Alueella sallitaan maa- ja metsätaloutta palveleva rakentaminen ja maa-ainesten otto. Kaavan muut määräykset koskevat turvetuotantoaluetta, luonnon monimuotoisuuden kannalta tärkeitä alueita ja muinaismuistikohteita.